

REFERAT Det Grønne Råd d. 26-05-2025

Mødedato Mandag d. 26. maj 2025 kl. 12:00

Mødested Miljø og Teknik

Indholdsfortegnelse

1. Referat Det Grønne Råd 26. maj 2025.....	3
---	---

1. Referat Det Grønne Råd 26. maj 2025

Sagsfremstilling

Deltagere på mødet:

Allan Mortensen, Christian Ahlefeldt, Jesper Kiel, Bo Egelund, René Chetronoch, Andreas Damgaard, Rasmus Casper, Flemming Madsen, Ella Maria Bisschop-Larsen, Jørgen Egelund, Søren Hansen, Rasmus Scheelke, Mette Seerup, Dorit Fruergaard, Liselotte Kæmpe (ref.)

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden.

Velkommen til Andreas Damgaard – nyt medlem fra L&F Centrovic og Jørgen Egelund nyt medlem fra Friluftsrådet.

Susanne Linnet Aagaard fra foreningen 'Frie Bønder – Levende Land' kommer indtil videre til at deltage som observatør, men afbud i dag. Det er tanken, at 'Frie Bønder – Levende Land' bliver optaget i Det Grønne Råd til årsskiftet (næste valgperiode).

2. Opfølgning på sidste møde den 26. februar 2025.

- ingen punkter –

3. Meddelelser/kort nyt v/ Jesper Kiel og Rasmus Scheelke

- Budgetprocedure.

Teknik- og Miljøudvalget drøfter budgetforslag på møde den 12. juni. Kommunen har endnu ikke fået den overordnede økonomiske ramme fra staten over hvor mange penge vi har. Der forhandles herom mellem regeringen og KL.

- Revision af Natur og Friluftsliv er godkendt i kommunalbestyrelsen.

Vi fik ingen høringssvar.

- Status LIFE Ring-projektet v/Rasmus S. Vi arbejder med etablering af klokkefrøvandhul ved Bøsøre, udtagning af arealer omkring Rødme Svinehaver samt udtagning af dyrkningsjord på Skarø og Hjortø (kan evt. også indgå i forbindelse med Grøn Trepert).
- Status Syltemade Ådal v/Rasmus S. – Håndtering af den fremtidige pleje i ådalen blev behandlet i Teknik- og Miljøudvalget (TMU) på møde den 8. maj. TMU besluttede at give det et år mere (til udgangen af 2026) med mulighed for frivillige aftaler, der sikrer opnåelse af fredningens formål. Herefter håndhæves den kommunale plejeret gennem en plejeplan.

Jesper: Vi vil helst lave frivillige aftaler, men nødvendigt med en bagkant for at sikre, at der sker noget.

- Status revision af kommuneplanen – høringssvar, tidsplan. Endelig vedtagelse af kommuneplanen behandles politisk i juni. Der er høringssvar fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Kommuneplanen skal indeholde udpegning af større sammenhængende landskaber. Det skal vi have med ved den næste revision. Flere høringssvar med ønsker om at reducere arealet med negativ skovrejsning. Skovrejsning fylder meget både if. Kommuneplanen (KP) og Grøn Trepert (GT) – men vi kender ikke vilkårene og økonomien endnu. Derfor koncentrerer GT sig lige nu om kvælstof. Så der kommer nok et tillæg til KP om skovrejsning.
- Status skovrejsningsprojektet v/ Anni Borup – afbud fra Anni. Rasmus S. orienterede: Der er planlagt borgermøde i 1. uge af juli i Skårup, med deltagelse fra Svendborg Kommune, Svendborg Vand & Affald og Naturstyrelsen. Naturstyrelsen vil fremlægge den endelige plan for den første del af skovrejsningsprojektet (for 114 ha ud af samarbejdsaftalens samlede projektareal på 540 ha). Skovens rekreative faciliteter tænkes sammen med Øhavsstien. Den endelige plan kommer i offentlig høring efter mødet. Arbejdet deles op i 2 etaper. I år veje og andre anlæg i området og så næste år plante træer.

Jesper: Det er en 20 års plan.

Rasmus S.: Det kommer i etaper, Naturstyrelsen vil købe op – er pt. i forhandling om to arealer.

Søren: Kan man også gøre det via Treperten?

Allan: Der er også penge at hente i Novo Nordisk Fond.

Christian: Der er forskel på tilskudsmuligheder til privat og offentlig skovrejsning.

Jesper: Det kommer til at tælle med if. kvælstofregnskabet.

Om det opgøres fra, når jorden opkøbes eller træer plantes, vides ikke endnu.

Christian: Husk at fortælle folk, at deres ejendom stiger i værdi.

Jesper: Der var en del modstand mod projektet i starten, men nu er stemningen overvejende god. Det, som nu bekymrer mest, er skovbyggelinjen. Svendborg Kommune er ikke så restriktiv med den.

- Status stenrev v/ Rasmus Elmquist Casper. Status, vi har ikke mange stenrev tilbage. 1970'erne blev de fisket op. Derfor meget få ynglepladser tilbage. Det gælder som helhed i de indre danske farvande. Vi skulle have været i mål nu i forhold til at opnå god økologisk tilstand i havet. Det er udskudt til 2027 og det bliver nok sådan, at vi til den tid skal have en plan klar. Vi søgte om midler til et projekt om stenrev i regi af 'Liv i Lillebælt' – fik afslag fra Velux Fonden, som I måske husker. De sydfynske kommuner søgte Åge V. Jensen Fonden, der fik vi også afslag. Begge afslag med begrundelse i, at det ikke nytter noget at plante ålegræs og lægge stenrev, hvis ikke man gør noget ved årsagen til den dårlige tilstand; kvælstof. Grøn Trepert har givet en åbning for marin naturgenopretning. Der er nu en pulje på 100 mio., som kan søges i år. De 71 mio. kr. her af er dog allokeret – derfor 29 mio. som kan søges (havnaturfonden). De fire kommuner i Geoparken har indstillet, at Geoparken søger 5-10 mio. til at sætte et projekt i Det Sydfynske Øhav i gang. Og så kan vi søge igen senere. Lige nu er der fokus på formidling og biodiversitet, fx muslingebanker. Vores 1. prioritet er etablering af stenrev, dernæst ålegræs. Vi sender en ansøgning her i

efter- året for de 4 kommuner. Vi har en organisering, der vil kunne løfte opgaven. Statslige stenrevsprojekter, der er i gang: 1 ved Lyø og 2 i Helnæsbugten - der er afsat 28 mio. kr. hertil.

Ella Maria: Presfaktor (kvælstof) skal være under afvikling. Forbedringer kommer ikke med planlægningen alene – først når planen gennemføres. Rasmus C.: Når man kombinerer reduktion + aktiv indsats for etablering af stenrev og ålegræs, så sker der noget.

Jesper: Der skal laves en vurdering af, hvor de skal placeres. Stenene ligger der, når tilstanden i Øhavet bliver bedre.

Flemming: Ålegræs – overlever det man planter?

Rasmus C.: Man forsker i det. Et af problemerne fx på dybt vand, der får det ikke lys nok. På for lavt vand er der for stor bølgepåvirkning. Så man skal finde det rigtige sted. Vi har Center for Marin Naturgenopretning og Mogens Flindt, professor ved SDU inde over. Ålegræs er en positiv økosystemtjener.

Jesper: Planen er først stenrev dernæst ålegræs.

Rasmus C.: Gode erfaringer med muslingebanker i Helnæs Bugt.

Rasmus S.: Geoparken udarbejder projektforslag her i efteråret og får svar inden jul. Geoparken dækker over 4 kommuner – fælles vand. Fint med en opfølgning i Det Grønne Råd til den tid.

Rasmus C.: Udfordring med Kystdirektoratet med at bruge lokale sten. Det er de ikke med på endnu (pga. forureningsrisiko).

Christian: Skal det ikke også være store sten.

Rasmus C.: Jo men heller ikke for store, ikke kampesten.

4. Grøn Trepert v/ Rasmus Scheelke herunder status, udfordringer og samarbejde.

Rasmus S. fortalte om processen/arbejdsplan for treparten og status på arbejdet.

Rasmus' oplæg er vedlagt som bilag.

Der har været afholdt lodsejermøder, og det har givet os en del at arbejde med. Men vi kommer ikke i mål udelukkende med de forslag, som lodsejere selv har rejst på borgermøderne.

Næste skridt:

1. Opfølgning på lodsejerdialog
2. Offentlighed if. første projekter
3. Synergi-projekter (kvælstofeffektivitet versus synergier)
4. Politisk behandling i Svendborg Kommune (fælles temamøde i august mellem Teknik- og Miljøudvalget samt Plan- og Lokalsamfundsudvalget)
5. Implementering

Der ligger en stor opgave i at få etableret ca. 100 projekter i Svendborg Kommune.

Ella Maria: Jeg sidder også med i Treparten. Det er godt genfortalt Rasmus, men vi mangler fordelingen på virkemidler. Vi har også en opgave i at udtage lavbundsområder.

Christian: Ja, det er et kæmpe projekt. Det var nogle gode lodsejermøder i Svend- borg. Vi fik lodsejerne med. Jeg har to opgaver: At forhandle i Treparten og at få lodsejere med. Seges har erkendt, at de har for få konsulenter – har fordoblet beløbet til udtagningskonsulenter.

Patriotisk er bagud. Vi har grundlæggende for- skellig tilgang.

Ella Maria: Podcast – Guld og Grønne Skove (P1) hvor Birgit S. Hansen, KL's repræsentant for Grøn Trepart deltog: Hun sagde: "Keep it simple" og "Slip slanterne." (Red. link til udsendelsen: <https://podcasts.apple.com/dk/podcast/slip- slanterne/id1557225400?i=1000709110770>). God tilgang.

Christian: Vi har haft en debat om manglende opkøb. Staten køber kun til egne projekter.

Køber ikke ind til "banken". Landbruget skal også forstå, at der skal handles nu.

Søren: Jeg er jo også landmand – vil hellere lave ét minivådområde på 3 ha, som kan tage det samme som et stort vådområde. Og det er ikke fordi, der ikke sker noget i Issøen. Jeg skal til møde med Morten Hjorth (Projektleder for Grøn Trepart

- SK) i morgen sammen med endnu en lodsejer. Det var et godt lodsejermøde i Egense.

Landbruget er klar nu. I Assens Kommune er de rigtig godt med. Der var tre udtagningskonsulenter på Fyn, en af dem arbejder nu i Assens Kommune. Så der er kun to tilbage.

Det Sydfynske Øhav – Vi mangler et kystvandråd. Ella Maria: Det er for sent.

Søren: Ja, men man kan godt gøre noget.

Christian: Vi kan godt rose kommunen (for en sjælden gangs skyld). Vi føler os støttet.

Rasmus: Svendborg Kommune har prioriteret opgaven højt. Er enig i, at de manglende opkøb er en stor udfordring. Og så er det lidt som med supersygehuse byggerierne - at det hele bliver sat i gang på én gang, og så bliver der rift om entreprenørerne og her udtagningskonsulenter m.fl. - der er/bliver konkurrence om de samme medarbejdere. Lodsejermøderne: Vi holdt det netop så konkret som muligt.

Søren: Centrovise – har de folk nok?

Christian: Patriotisk sender medlemmer over til Centrovise pt.

Rasmus S: Man kan mærke at arbejdsstyrken er udfordret. Landbrugsstyrelsens jordfordelingskontor ansætter 11 nye medarbejdere i år og 25 næste år.

Christian: Seges har fordoblet midlerne til udtagningskonsulenterne. Det er svært at skaffe folk. De prioriterer nu projekter, som er 100 % realiserbare. Nogle af de store godser har fået screenet projekter i januar, og der var stort set ingen muligheder. Men lige nu kommer der mange kort ind.

Allan: Kan vi se de kort, som kommunen sidder med?

Rasmus S: Vi har mange skitseprojekter tegnet ind. Det er arbejdsdokumenter. Dem holder vi tæt ind til kroppen, for vi har ikke talt med lodsejere endnu.

5. Planlægning (dato og lokalitet) af årets anden ekskursion (to timer).

Er der nogen fra rådet, der vil arrangere det? Skal ligge sidst august først i september.

Ella Maria: DN arbejder med signaturprojekter. Jeg ved ikke, om vi på det tidspunkt kan se på et projektforslag med stort sammenhængende naturområde. Jesper: Vrangbækken ved Oure?

Flemming: Rasmus, du nævnte udvalgsmøde i august? Rasmus: Ja et fælles temamøde.

Flemming: Også i Kommunalbestyrelsen? Rasmus: Ja.

Flemming: Skal vi så have Grønt Rådsmøde inden da?

Dorit: Hvis Jakob (sportsfiskerne) ikke har mulighed for at arrangere en tur til Vrangbække, vil Terkel måske kunne.

Christian: Hvis signaturprojektet er åbent til den tid, kunne det være godt. Jesper: Vi ser på det og bestemmer det, når vi nærmer os.

Det aftaltes næste møde inkl. Ekskursion:

Dato: Den torsdag 21. august.

To alternativer: Signaturprojekt v/DN eller åbning af vandløbet Vrangbækken v/sportsfiskerne/Terkel. Det besluttet senere, når vi ved, hvor langt vi er med DN's signaturprojekt i Treperten.

3. Eventuelt.

Kort præsentation:

Andreas Damgaard: Sidder i bestyrelsen i L&F Centrovice som 'Ung Aktiv'. Arbejder hos landmand i Vester Skerninge.

Jørgen Egelund: Nyt medlem i Friluftsrådet. Bor i Gudbjerg, ejendom med heste. Arbejder hos TV2, finder oplysninger, der ikke kan findes.

Efter mødet var der ekskursion. Der skrives ikke referat fra ekskursionen. Viste/udleverede plancher fra ekskursionen er vedlagt som bilag.

Ekskursionen

Årets ekskursion havde Grøn Trepert som tema. Vi besøgte et gennemført vådområdeprojekt ved Sortemosen, et forundersøgt projekt ved Stokkebækken/Gudme samt et minivådområde og et potentielt ekstensiveringsområde ved Strandhuse/Fjellebroen.

Program for ekskursionen

13:10 Afgang med bus fra Vester Skerninge (sandwich i bussen)

13:35 – 14:35 Sortemosen

14:45 – 15:45 Potentielt vådområdeprojekt ved Stokkebækken nord for Gudme

16:45 - 17:45 Minivådområde ved Strandhuse ved Fjellebroen

18:00 Tilbage i Vester Skerninge

Vi stoppede ved Ladegårdsengen/Hvidkilde – et MVJ-vådområdeprojekt fra 1999.